

DÉPOT LÉGAL

SỐ 238

NĂM THỦ BA

NGÀY 7 THÁNG 11

NĂM KỶ-TÝ TỨ NGÀY THỨ BÂY 7 DÉCEMBRE 1929

MỌI SỐ 5 XU

GIÁ BÁN	
DÔNG-PHÁP	NGOẠI-QUBC
Mỗi năm. 5.000	6.00
Năm tháng 2.00	2.00
Ba tháng. 1.50	2.00
Mua báo phải trả tiền trước.	
Thẻ mua mua phải ghi cho M. THẦN	
DINH-PHIEN.-Ai đóng quảng cáo	
việc riêng xin thương nghị trước.	

Chè-nhâm-khoa-hoc
HƯƠNG-THỦC-KHẨNGQuân-ly
TRẦN-DINH-PHIEN

TIẾNG-DÂN

LA VOIX DU PEUPLE

聲

Mỗi tuần xuất bản hai kỳ thứ tư và thứ bảy

民

BÁO QUÁN
Đường Đồng-Ba, HuếGiá thép số 62
Giá thép: TIẾNG-DÂN - Hoa

Kinh tế là tàu thủy thì chính-trị là máy chun vít, kinh-tó là xe lửa thì chính-trị là cái nồi máy.

KINH-TẾ VÀ CHÁNH-TRỊ CÓ RỜI NHAU RA ĐƯỢC KHÔNG ?

(Tiếp theo)

Có kẻ thấy được cái mối quan hệ của nền kinh tế, nhưng không nghĩ cho kỹ, chỉ biết có kinh tế mà không biết kinh tế như dầu mà bền vững, họ nói một cách thông thạo rằng:

« Bất kỳ dân tộc nào, ở trong cuộc sinh tồn cạnh tranh, kinh tế tức là sinh mạng, không khi nào bô lối ra được; mà bất kinh tế, tức là nhiên phái tiêu diệt, không dường nào tránh khỏi; kinh tế là bao quát cả các vấn đề khác. Kìa thử xem công việc các nước giàu mạnh ngày nay: giày thép giăng trời, đường ray búa đất, qua lại nhộn nhịp, khắp cả trên mỗi địa cầu, là để làm gì? Nói rằng kinh tế. Sức diện lò hơi, máy bay tàu lặn, khỏi tuôn mù mịt, tiếng rào om sòm, làm cho không khí đương yên lặng mà hòng nhiên hỏa ra xao xuyến, đó là vì chuyện gì? Nói rằng kinh tế. Dưới nước thi thiết hạm ngư lôi, trên bờ pháo dài mà dài, chiến hào quanh cảng, súng lớn gươm dài, vứt ra ức triệu tiền bạc mà đua nhau săm các cái công cụ sát nhau đó, là vì cái gì? Nói rằng kinh tế.

« Nhưng trên đó là nói về vật chất. Bây giờ thử xét về cõi tinh thần:

« Môn khoa học kia, nhà chuyên môn nó, cho đến các nhà phát minh sáng tạo, cáo cá gan óc, phi cá thi giờ, để chế ra những đồ tinh xảo, làm ra những kiều mới lạ, không phải toàn mở đường kinh tế cho phát đạt manh chóng hay sao? Các nhà ngoại giao các nhà thực dân, trước qui mưu thầu, ngon thẩy tay thơ, đưa chen trên sân khấu mà đối đầu với nhau một cách giao quyết đó, không phải manh chiếm đường thẳng lợi trong trường kinh tế sao?

« Tới một bậc nữa, nào là định công nào là lầy chạy, hàng ngày xảy ra những chuyện rắc rối trong thương trường công trường đó, không phải vì kinh tế khuân hức mà giày ra hay sao? Nói tóm lại thi trâm công ngàn việc trên thế giới, dầu cho mồi lật lật thế nào, cũng không vượt ra ngoài vòng kinh tế mà chính-trị cũng gần như một vật phụ thuộc & dưới quyền lực kinh tế đó thôi. Thế thi chẳng ta nên châm là một đường kinh tế, và lại đương buổi kinh liên vận này,

có tiền thi việc gì lại làm không được; cần gì phải bàn đến chính-trị?

Nghe những lời nói trên mà xem qua phong triều xu hướng toàn cõi thế giới ngày nay, thi ai cũng phải cho là lời nói lịch duyệt và hợp với thời thế; song xét về thực tế thi gǎo như thấy được một mặt mà sót hẳn đi một mảnh, nghĩa là trong cái hình thức bẽ ngoài mà không xét đến cõi quan hệ trong vây.

Sao thế?

Vẫn dẽ kinh tế, vốn là nền móng trong cuộc sinh hoạt của loài người, không có việc gì to lớn hơn nữa; song ở về thế giới dân tộc cạnh tranh, khoa học phát đạt như ngày nay, không thể nào xoay lại thời đại « ngày trời lộc đất, ai làm nay ăn » như thời đại thượng cổ được. Vì thế nên vẫn dẽ kinh tế, không từ dừng riêng ra một mình mà tránh khỏi những đều nguy hiểm; đều cần khát là phải nhớ có một cái cõi quan trọng-yêu khác, để duy trì tần truy mà sau mới phát đạt và vững bền được. Cơ quan trọng-yêu ấy là gì? Tất là chính-trị. Ta thử xem công việc kinh-té & các nước giàu mạnh hiện thời thi đủ rõ :

Máy cày máy đệt là nghề săm đồ ăn đồ mặc của dân gian, mà sao chính-phủ phải lo mà kinh-trương cõi lè? Phát minh và sáng tạo được cái gì mới lạ, là việc của cá nhân, mà sao chính-phủ lại tântro và khuyến thưởng? Kiều dân thương khách, họ đã làm ăn để kiếm lợi, sao lại có Công-sứ Lãnh-vỵ để bình vực quyền lợi, hải quân lực quân để bảo hộ tánh mạng tài sản cho họ? Suy ra công xuồng thương trường, khán điện khai mỏ, cho đến hàng hóa vận tải, quan thuế ra vào, không có việc gì mà không dựa chính-phủ để làm lung, tức như ngày nay thế lực các nhà tư bản, nghiêm trừng không phải nói kinh tế là không cần, và muốn cho người ta bỏ vút việc kinh tế mà lo việc chính-trị đâu, song xin at nay đều biết rằng vẫn để kinh tế & thời đại nay khác hẳn với tinh hinh kinh tế nước ta ngày xưa, mà cần cho có một nền kinh tế vững bền thi không thể lila chính-trị ra mà dừng một mình được. Bởi sau sẽ nói về tinh thế trong nước.

Xem đó thi rõ kinh-té như tàu thủy mà chính-trị là bộ máy, là chun vít, kinh-té như xe hỏa mà chính-trị là cái đầu máy (locomotive). Không có chính-trị để điều đặc

HÀM KHẨM XIÊM-LA PHONG-TỤC DÀM

Bài thơ tặng một cô gái nước

(Tiếp theo)

Vì nỗi thương người phải nhọc

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đùa den (tubu đánh me v.v.)

nhà có lệnh cấm đánh bạc, các

cuộc đ

ANNAM LỊCH SỰ

HÃY NÊN

HÚT THUỐC LÁ

công cuộc như thế mà tự mình thi không chịu biếu thị racai tái dò chén chính, không ra mặt liên Phuong, mà cũng không ra mặt ứng hưởng, lời thối lôi thôi, dùng giữa chúng mà thu lợi! Thế mà có người lại cho Diêm chủ-trưởng hòa bình là trung hậu! Ông nước nhà họa hoạn, không phải bởi họa hương-nghẹn, (vì không nói trái ai cả) ấy sao? Nội-chiến đã gây ra; đáng lẽ Diêm phải theo đường chán chính, giúp ai thì giúp, đánh ai thì đánh, từ một mục đích bạch-tuyến bỗn mà chánh cảo với toàn quốc, thì họa dã tam kia, mất tay viễn trợ, binh họa cũng không keo dài ra, sao đến nỗi có mấy trận đánh nhau dữ dội ở Hà-Nam, đem mấy mươi vạn sinh linh lâm mồi cho súng đạn! Diêm nói rằng Phòng tim đường sống mà đi, Diêm không ngăn được. Không nói phản Tưởng, mà nói rằng « tim đường sống », không nói minh giáp mà nói minh không ngăn được, viên hoạt là giương náo! giáo quyết là giương náo!

Bài báo này là lời dư luận đối với một hạng nhân vật Trung hoa ngày nay, vẫn có vẻ công kích kịch liệt song về mặt Diêm thì bài đó cũng không có gì gọi là quá đáng.

VĨC TRONG NUOC

TRUNG-KY THUA-THIEN

(QUANG-DIEN)

Cái khở dân nghèo

Ở làng Phú-Lương, làng An-thanh, huyện Quang-diên, hôm 8 tháng 10 ta, trong lúc nửa đêm, bỗng nghe phèng la đánh rao rằng: có trái quan súc ngày mai những người có mua bán phải đến đánh lăng mà khai. Ngày hôm sau đưa buổi chay, mua bán rộn ràng, có mấy người xâu thòn đến đánh rồng phải đến đánh mà khai.... Ai nấy cũng nghĩ rằng trước sau cũng phải khai sắp đặt rồi đến nhau đánh lăng khai. Đến đánh thì đã có viên Phò-tông, Lý trưởng và một người lính huyện ngồi chục. Vừa vào đến cửa thi nghe lời phản xuồng rằng: muốn khai phải nộp mỗi người 0\$30 phí

tôn. Những kẻ buôn bán khá khéo thì sất mặt cửa hơi, lui lui cõi những người buôn nước bão trầu bão không làm sao có đủ 0\$30 mà đưa cho các ông, tất mật bỗng hóa ra ưu sầu buôn bão, linh quynh loáng quàng, nhìn mặt nhau mà chui. Sau mươi mốt lúi ra được một cái kẽ là mua giấy muya người viết cho đỡ tên, song... mây ông ấy lại không cản, bảo rằng không đúng. Thế là phải chờ trưa ngày tối будi mà không sao khai được.

Nghi thố có khở cho dân nghèo không?

Người dân làng

THANH-HOA

Giúp dân bị lụt

Cuối tháng chín tây mới rồi, vì một trận bão ghê gớm, nhiều duyên hải về phủ Linh-gia bị hại, có 136 người nghèo chuyền nghe đánh cá sinh nhai gần cồn bão và linh ấy mà thiệt mất cả tinh mạng và thuyền lưới, để lại cho giá mè yến, vợ dại con thơ, tình cảnh khé thảm.

Hội Cứu-Tế hàng linh trích mít số bạc & quỹ hội để truy cấp cho cha mẹ vợ con nạn dân. Ngày 5 tháng 10 tây, ban Cứu-Tế họp hội đồng, trả định tùy theo tình cảnh từng nhà, từng người bị nạn mà cấp phát. Ngày 21 tháng 11, ban Cứu-Tế ủy ban ông hội viên 161 công với Tỉnh phái và quan Phủ tại Phủ-ly, cấp phát cho gia quyền nạn dân. Có biến bão thường luoret buổi bão ấy như sau này:

Đúng 10 giờ, các lý-trưởng những nơi dân, dân thân nhân của đảo đảo, lội-dòng bèn lên tòng người đã kê ra và rồi phát tặc tay cho từng người, mỗi làng đều có lý-trưởng ký nhận thay, lại làm tờ cam đoan thật. Trong những nơi dân có bảy người vẫn mệt, cộng là 68300, hối đồng giao chờ quan nhà phát, lấy giấy trình sau:

Trong số 161 người nạn dân, có bảy người không còn thân nhân cha mẹ vợ con) đây có anh em họ hàng dùng nhau, nên hối đồng bèn lại cho là di, nên đổi ra được 20300. Lại có ba người vì lý-trưởng khai khai, chỉ nói có con trai còn con gái không khai, nên hối đồng cho them mấy người ấy 11500. Vậy số cam phát số 203300, song hối đồng phát cả thảy có 2028300.

Hội đồng thu một cái 6-18 của ông Nguyễn-viễn-lân, nhân chứng là người hối vien Cứu-Tế, nên lấy có 7300 để tiền

đia, và 25/tuần phải cộng 16 \$900. Vậy cộng với 2028300 thành 2.03300.

T. H. C. T. H. Lai cáo

NGHE-AN

(ANH-SON)

Lại bị bắt

Mấy câu Phạm-h-Tiem, nguyên thư-ký Thakhet, Ng.vân-Qul, trợ giáo hán tu trưởng Cát-ngan, Lê-v-Tuân, thầy thuốc và Cao Xuân-Khanh, Lý-trưởng làng Dương-Xuân đều bị bắt đem về Tòa-đà Vinh tra hỏi.

N. D. T.

ĐONG-HOI

Lại quay số (1)

Bản báo có nhau được bài lai cáo của ông N. T. đại ý nói rằng Bồng-hoi là một nơi lâu nay cờ bạc rất thịnh hành mà không thấy ai ngăn cấm gì cả. Nay lại thêm bài tiêm quay số của người Hoa-Kieu. Nào thấy nào thợ, nào quan nào dân, ngày đêm vào ra lôp nôp, mà cũng chẳng thấy ai nói gì đến.

Về chuyện cờ bạc bão vẫn thường được bài lai cáo các nơi gởi đến luân, song ít hay dẫu, nghĩ rằng cờ bạc, rượu chè, bài xách là những việc làm cho khuyễn già bụi sán, ai cũng biết, thế mà còn có người say mê, ấy là lý ý mình chờ không ai buộc. Đến với những

người như vậy 11 có nói cũng vô ích. Còn những người biết suy nghĩ, có lương tâm thì lo giữ lấy mình chờ có đợi ai cầm ngán làm gì. Còn riêng về việc quay số thì chính nơi kinh-thị-ành Hué đây cũng có, bắn báo cũng đã có bắn nhiều lần nhưng cục đại của người minh không sao dập di được.

Vậy nên bài ông N. T. xin miễn đăng.

Tòa soạn

(1) Bản báo có nhau được bài lai cáo ở Quảng-ly cũng nói về việc này, dùng vi 18 nói trên mà không dâng, xin ông T. C. hiếu cho

QUANG-NAM

(TAM-KY)

Sao không thấy xứ?

Tháng bảy năm nay quan triều có sức niêm yết làng An-hoa, nộp thuế & huệ lợi dura. Trong niêm yết long thuỷ hồn xá, mà bọn hương lý: Phạm-Quang, Bái-Viễn, Mai-

Phương v.v. niết thầu mỗi cây một xu:

Dân nghèo muôn tránh cái họa học lót ngày sau, nên kêu kiện tại nhà, hầu quan phủ minh cứu, mà quan bắt bọn hương lý hỏi qua loan rồi cho về để yên luon, ban một tháng tháng này dân nghèo ăn cơm quan hết tiền mà không thấy xú ra sao cả!

Phải nghỉ lai cáo

BINH-DINH

(BONG-SON)

Ông thầy thuốc bay.

Ông TRƯƠNG-DINH-NGÔ,

người tỉnh Quang-Nam làm Thầy-

thuốc tại nhà thương Bồng-

sơn, đã là ông Lương-g, mà

lai là tay lịch-trí; từ khi ông

đến xú này, rồi thấy khoa-thuốc

của ông thật là thần-hiệu. Chánh tôi

cùng gia-thuốc tôi bắc láy nay, bắt

hoặc đau bệnh gì nặng, nhẹ, hổ rước

dến ông, thi thấy lành ngay.

Vậy nên xin có lời cảm-tạ ơn ông

và giới - thiệu cho bà con một lá

« Thợ đơn cầu thè »

LỢI-VINH (RAM-QUAN)

(BINH-KHÈ)

Nên có trường Bị - thè

Trường Phù Phong lúi đầu lúp ở huyện Bình-Khê visit học trò cho nên phải đổi về chỗ Phù-ô-phong.

Trong khoảng 6-7 năm trời si sốt càng ngày càng tăng-tiến; nhưng trường chỉ có lớp ba mà thôi, cho nên phần nhiều học trò lúc đầu yếu-lực lại phải lúi-thùi về nhà để kiêm đường sinh-kế.

Vì nhà nghèo cho nên muốn theo tôi trường Qui - nhơn hoặc trường Bình-dinh cũng làm nỗi khó khăn, dành phải chịu cho cái trinh-dò học đầu lúp ba là cúc diêm. Vì vậy nên phụ huynh học trò mong - mỏi Nhà-nước mà

giả cuộn sách ấy.

Sớm mai thứ bảy 23 novembre

với nhà số 2 đường Général du

Lizé thành linh cõi linh rần rộ

rộ kéo lúi một cái nhà kín

vô lục - soát cùng nhà, đoạn

lấy vài quyền sách, « Phật-hóa

lán thanh-nien » và bắt một người

trong nhà ấy. Sau hồi lai người bị bắt là ông Trương-lan-Phát tác

giả cuộn sách ấy.

Sớm mai thứ năm 21 ở tại Hóc-

môn, linh kin bắt ông Nguyễn-v-Hoc

ở ngoài dâng dâng về nhà lục soát

rồi đem về giam & bắt.

Chiều 21 novembre không biết

vì có chi mít linh đến hàng Giang

thành & Thị-Nghe mà bắt anh họ

người tên Nguyễn-v-Nữ, mới được

15 tuổi. Rồi dẫn về nhà mẹ anh là

là bà Bình-thị-Trúc & Gòváp mà

xét khám.

Về vụ Việt-nam-quốc dân-dâng

Về vụ này ở Saigon bắt bối rất

nhiều làm cho người ta tưởng là

mấy người bị bắt đều có định dấp

gi với đảng này hội kia, nay mới

rồi là phần đông trong đám bị bắt

đều là bị oan cả.

Cách mấy hôm đây đã thô

ra hết mấy thục người mà nay

một tờ báo làm cơ quan gọi là « Nam-kỳ học sinh báo ». Có nhiều người học sinh ở trường Trung học Trương-việt - Kỳ bị bắt. Mấy câu Chung-Tot, Ngô-v-Phi, Lê-tinh Bao, và câu Nguyễn-v-Lợi học đệ-tam niên, đều bắt và được tha ra bứa 26 novembre vì còn nỗi tuổi.

Mấy câu sau này hiện dương tên bị giam tại khâm lớn.

Trần-v-Cuong, 18 tuổi; Nguyễn-khắc-Cung, 17 tuổi; Trần-v-Hoan, 17 tuổi, học đệ-tam niên; và Bùi-công-Quang học đệ-tứ niên tại trường Huynh-khuông-Ninh; Trần-v-Bầu-tho-ky sở văn-tự, Nguyễn-tho-ky sở Hòa-xa. Hai ông sau này bị tinh-nghi là Chánh-phó hội-trưởng hội-kia này.

Trong khi xét các ruong bám

của học-sinh có bắt được nhiều truyền-jon cộng-sản.

Xét nhà bắt người

Sớm mai thứ bảy 23 novembre

với nhà số 2 đường Général du

Lizé thành linh cõi linh rần rộ

rộ kéo lúi một cái nhà kín

vô lục - soát cùng nhà, đoạn

lấy vài quyền sách, « Phật-hóa

lán thanh-nien » và bắt một người

trong nhà ấy. Sau hồi lai người bị

bắt là ông Trương-lan-Phát tác

giả cuộn sách ấy.

Một chính phủ chính đáng thành lập theo hai điều kiện. Điều-kiện thứ nhất là một đạo luật (ngobia là lời quyết-nghị của chủ-quyền), ổn định hukh-thuc, nội-dung của chính phủ.

Điều-kiện thứ hai là việc thi hành đạo luật ấy. Như chủ-quyền định theo chí-thị thè thiểu số, thi nhân dân chí-thị cho hạng người nào được dự vào chính phủ. Ấy,

THUYẾT DÂN - UỐC CỦA

LƯ - THOA

(Le Contrat social)

V. - Chính-phủ

(Tiếp theo)

Nói về cách thành-lập của chính-phủ, các thức-giúp chia làm hai phái. Một phái nói rằng chính-phủ thành-lập bởi một cái khế-ước do nhân dân ký cùng các nhà chấp-chính; theo khế-ước ấy thì nhân dân chịu tuân-phụ, mà chính-phủ thì nhận lấy cái trách-nhiệm chỉ-huy nhân dân. Cái khế-ước gì mới là lung nhỉ! Chủ-quyền (quyền nhân-dân) là tuyệt-dịch, không có giới-hạn; nay nói rằng chủ-quyền chịu làm kè bờ dưới của các nhà chấp-chính, e lực buộc mình phải vắng theo họ, e thế có phải là vô nghĩa không? Vô chặng, trên kia ta đã nói rằng hành vi của chủ-quyền là vay ra ngoài vòng cõi chính-chung, thi tự nhiên mất bao giờ. Khi chủ-quyền ký khế-ước với các nhà chấp-chính, những nhà chấp-chính là những cá nhân riêng mà cái khế-ước không có tính chất-cửu, nên không gọi là có hiệu-lực được.

Một chính phủ chính đáng thành lập theo hai điều kiện. Điều-kiện thứ nhất là một đạo luật (ngobia là lời quyết-nghị của chủ-quyền), ổn định hukh-thuc, nội-dung của chính phủ. Điều-kiện thứ hai là việc thi hành đạo luật ấy. Như chủ-quyền định theo chí-thị thè thiểu số, thi nhân dân chí-thị cho hạng người nào được dự vào chính phủ. Ấy,

chứng tôi lại được tin rằng mới thả ra chín người nữa. Trong số chín người đó có có Phạm-thi-Ngô đã về Cholon, và bốn ông: Lê-phát-thanh, Trirong-th-Gián, Nguyễn-Gia-Dông, Nguyễn-vân-Còn, đều người ở Trung-Bắc-kỳ.

Đoàn ông sau này tuy đã được quan Bé-ni-tha nhưng số Mật-tham còn giam lại để giải-hồi quê-quán chờ không cho ở Saigon nữa

(Thân-chung)

TẠI HỘI CHỢ HANOI

NƯỚC MÁM BẮC-BẮU của hôi BÔNG-LÊ THƯƠNG-CỤC QUẢNG BÌNH
giá bán 15.000.000 - Tông cuộn 1/2 Đồng-hội - Bán buôn và bán lẻ
Thứ và giá bắc xin cáo ngà i có gút cho M. TRẦN KHẤT-TÂN Đồng-hội

Xưa có câu hát rằng:

Xem sau lắc Dần lại xem có Kinh.

Đây là câu đùa Quảng-Bình.

Còn ngon nếm ngọt có mình với ta.

Mà thật, không có điều gì ngon bằng của bà Nhật-Lê tỉnh Quảng-Kinh qui vị của trai ta, đây nêu chúng tôi đãi ruou tại Nhật-Lê mà chế tạo nước mắm rất tươi khát; theo các phuc-gioi gọi là "NƯỚC MÁM BẮC-BẮU".

Ai là giài ai là cao, ai là chè nem, ai là chè nem, ai là người nhà mua là nước mắm Bắc-Bắc vừa thơm vừa ngọt.

Các người có chén hoi

Lương-thì Sâm caoaler.

Trần-nhật-Tân thay mặt hội cả trong, ngoài.

Tôn-hai Bắc-ký: QUỐC-NHỊ 100/79 Rue des Paniers Hanoi

Huô: 100/79 Rue Gia-Long Hué.

đầu tiên, chủ quyền là cả việc hành chính nữa. Rết quâ, chính phủ chỉ là kẻ thừa-kiêm của chủ-quyền, khi nào chủ-quyền muốn phế-biến (phép bỏ) cũng được.

VI. — Tông-kết

Theo xã-hội khé-uoc, các thành-phần của xã-hội (những người hợp-lai lập thành xã-hội) ai có nghĩa-vụ và quyền-lợi rõ ràng của mình. Nếu như-iển, các phản-tử không làm hft nghĩa-vụ hoặc làm quyền mà làm đều bất-chinh, thì xã-hội khé-uoc mãi biếu-lực dì.

Những trường-hợp gay nêu biến-loan trong xã-hội đại-dè như: mới là khi mọi cá-nhan làm trái luật xã-hội tem người ấy, như người cùu-trợ chúng, và theo loi-an mà xu-iş); hay là khi hành-vi của chủ-quyền không chính-đảng, nghĩa là khi chủ-quyền giáng tay làm những việc không có «tinh-chất chung»; hay là khi chính-phủ vượt ra ngoài quyền-han của mình.

hai điều trên trong mấy bài trước đã có bàn đến. Nay xin nói về điều thứ ba.

Chính-phủ là kẻ thừa-hành của chủ-quyền, có hành-động đúng với công-ich thi mới gọi là chính-đảng. Nhưng trong chính-phủ, cái « ý chí riêng » hàng xung đột với « ý chí chung », mà chính-phủ có cái khuyễn-hướng trả-nen bắt-binh.

Thường thường, chính-quyền từ-tay các nhà chấp-chinh mà thâu hẹp vào tay một số người ít hơn: ché-dó, dân-chủ trả-nen ché-dó thi-khô, ché-dó thi-khô, sô-biển-thanh ché-dó quan-nhien. Chính-phủ khi ấy có thể nói rằng bị ác-hoa (trò nêu xấu), nhưng tinh-hinh chưa nghiêm-trọng cho lắm. Đến-như khi chính-phủ phạm đến pép-luật, không tuân, theo-chủ-quyền nữa, hoặc là khi một phản-tử của chính-phủ (một người có dí vào chính-phủ) thau-tóm chính-quyền vào một tay mình, thì quoc-gia phải bị phép-dù.

Trước kia, theo xã-hội khé-uoc người người phải làm hết nghĩa-vụ công-dân minh; nay chính-phủ làm trái luật, xâm-phạm đến quyền-lợi người, thi « xã-hội khé-uoc » tự-nhiên không có giá-trị nữa. Nhândân sô này đều khai - phục-lại quyền & tự-do thiên-nhiên sô, dù có vang-theo chính-phủ di-nhà, là chí vi bị cưỡng-bi và vang-theo, chờ không phải là nghĩa-vụ của mình.

Rất lại, một xã-hội tốt bao giờ cũng gồm đủ hai đều quan-yêu này: mới là thành-lập theo « xã-hội khé-uoc »; hai là các thành-phần đều nhau-ni hành-động cho hợp với khé-uoc ấy. (Yêu-lý thuyết Dân-Uyu của Lao-Thao không ngoại vong-hai chỗ ấy vậy.)

H. T. T.

giá bán 15.000.000 — Tông cuộn 1/2 Đồng-hội — Bán buôn và bán lẻ
Thứ và giá bắc xin cáo ngà i có gút cho M. TRẦN KHẤT-TÂN Đồng-hội

Xưa có câu hát rằng:

Xem sau lắc Dần lại xem có Kinh.

Đây là câu đùa Quảng-Bình.

Còn ngon nếm ngọt có mình với ta.

Mà thật, không có điều gì ngon bằng của bà Nhật-Lê tỉnh Quảng-Kinh qui vị của trai ta, đây nêu chúng tôi đãi ruou tại Nhật-Lê mà chế tạo nước mắm rất tươi khát; theo các phuc-gioi gọi là "NƯỚC MÁM BẮC-BẮU".

Ai là giài ai là cao, ai là chè nem, ai là chè nem, ai là người nhà mua là nước mắm Bắc-Bắc vừa thơm vừa ngọt.

Các người có chén hoi

Lương-thì Sâm caoaler.

Trần-nhật-Tân thay mặt hội cả trong, ngoài.

Tôn-hai Bắc-ký: QUỐC-NHỊ 100/79 Rue des Paniers Hanoi

Huô: 100/79 Rue Gia-Long Hué.

đầu tiên, chủ quyền là cả việc hành chính nữa. Rết quâ, chính phủ chỉ là kẻ thừa-kiêm của chủ-quyền, khi nào chủ-quyền muốn phế-biến (phép bỏ) cũng được.

VI. — Tông-kết

Theo xã-hội khé-uoc, các thành-phần của xã-hội (những người hợp-lai lập thành xã-hội) ai có nghĩa-vụ và quyền-lợi rõ ràng của mình. Nếu như-iển, các phản-tử không làm hft nghĩa-vụ hoặc làm quyền mà làm đều bất-chinh, thì xã-hội khé-uoc mãi biếu-lực dì.

Những trường-hợp gay nêu biến-loan trong xã-hội đại-dè như: mới là khi mọi cá-nhan làm trái luật xã-hội tem người ấy, như người cùu-trợ chúng, và theo loi-an mà xu-iş); hay là khi hành-vi của chủ-quyền không chính-đảng, nghĩa là khi chủ-quyền giáng tay làm những việc không có «tinh-chất chung»; hay là khi chính-phủ vượt ra ngoài quyền-han của mình.

hai điều trên trong mấy bài trước đã có bàn đến. Nay xin nói về điều thứ ba.

Chính-phủ là kẻ thừa-hành của chủ-quyền, có hành-động đúng với công-ich thi mới gọi là chính-đảng. Nhưng trong chính-phủ, cái « ý chí riêng » hàng xung đột với « ý chí chung », mà chính-phủ có cái khuyễn-hướng trả-nen bắt-binh.

Thường thường, chính-quyền từ-tay các nhà chấp-chinh mà thâu hẹp vào tay một số người ít hơn: ché-dó, dân-chủ trả-nen ché-dó thi-khô, ché-dó thi-khô, sô-biển-thanh ché-dó quan-nhien. Chính-phủ khi ấy có thể nói rằng bị ác-hoa (trò nêu xấu), nhưng tinh-hinh chưa nghiêm-trọng cho lắm. Đến-như khi chính-phủ phạm đến pép-luật, không tuân, theo-chủ-quyền nữa, hoặc là khi một phản-tử của chính-phủ (một người có dí vào chính-phủ) thau-tóm chính-quyền vào một tay mình, thì quoc-gia phải bị phép-dù.

Trước kia, theo xã-hội khé-uoc người người phải làm hết nghĩa-vụ công-dân minh; nay chính-phủ làm trái luật, xâm-phạm đến quyền-lợi người, thi « xã-hội khé-uoc » tự-nhiên không có giá-trị nữa. Nhândân sô này đều khai - phục-lại quyền & tự-do thiên-nhiên sô, dù có vang-theo chính-phủ di-nhà, là chí vi bị cưỡng-bi và vang-theo, chờ không phải là nghĩa-vụ của mình.

Rất lại, một xã-hội tốt bao giờ cũng gồm đủ hai đều quan-yêu này: mới là thành-lập theo « xã-hội khé-uoc »; hai là các thành-phần đều nhau-ni hành-động cho hợp với khé-uoc ấy. (Yêu-lý thuyết Dân-Uyu của Lao-Thao không ngoại vong-hai chỗ ấy vậy.)

H. T. T.

giá bán 15.000.000 — Tông cuộn 1/2 Đồng-hội — Bán buôn và bán lẻ
Thứ và giá bắc xin cáo ngà i có gút cho M. TRẦN KHẤT-TÂN Đồng-hội

Xưa có câu hát rằng:

Xem sau lắc Dần lại xem có Kinh.

Đây là câu đùa Quảng-Bình.

Còn ngon nếm ngọt có mình với ta.

Mà thật, không có điều gì ngon bằng của bà Nhật-Lê tỉnh Quảng-Kinh qui vị của trai ta, đây nêu chúng tôi đãi ruou tại Nhật-Lê mà chế tạo nước mắm rất tươi khát; theo các phuc-gioi gọi là "NƯỚC MÁM BẮC-BẮU".

Ai là giài ai là cao, ai là chè nem, ai là chè nem, ai là người nhà mua là nước mắm Bắc-Bắc vừa thơm vừa ngọt.

Các người có chén hoi

Lương-thì Sâm caoaler.

Trần-nhật-Tân thay mặt hội cả trong, ngoài.

Tôn-hai Bắc-ký: QUỐC-NHỊ 100/79 Rue des Paniers Hanoi

Huô: 100/79 Rue Gia-Long Hué.

đầu tiên, chủ quyền là cả việc hành chính nữa. Rết quâ, chính phủ chỉ là kẻ thừa-kiêm của chủ-quyền, khi nào chủ-quyền muốn phế-biến (phép bỏ) cũng được.

VI. — Tông-kết

Theo xã-hội khé-uoc, các thành-phần của xã-hội (những người hợp-lai lập thành xã-hội) ai có nghĩa-vụ và quyền-lợi rõ ràng của mình. Nếu như-iển, các phản-tử không làm hft nghĩa-vụ hoặc làm quyền mà làm đều bất-chinh, thì xã-hội khé-uoc mãi biếu-lực dì.

Những trường-hợp gay nêu biến-loan trong xã-hội đại-dè như: mới là khi mọi cá-nhan làm trái luật xã-hội tem người ấy, như người cùu-trợ chúng, và theo loi-an mà xu-iş); hay là khi hành-vi của chủ-quyền không chính-đảng, nghĩa là khi chủ-quyền giáng tay làm những việc không có «tinh-chất chung»; hay là khi chính-phủ vượt ra ngoài quyền-han của mình.

hai điều trên trong mấy bài trước đã có bàn đến. Nay xin nói về điều thứ ba.

Chính-phủ là kẻ thừa-hành của chủ-quyền, có hành-động đúng với công-ich thi mới gọi là chính-đảng. Nhưng trong chính-phủ, cái « ý chí riêng » hàng xung đột với « ý chí chung », mà chính-phủ có cái khuyễn-hướng trả-nen bắt-binh.

Thường thường, chính-quyền từ-tay các nhà chấp-chinh mà thâu hẹp vào tay một số người ít hơn: ché-dó, dân-chủ trả-nen ché-dó thi-khô, ché-dó thi-khô, sô-biển-thanh ché-dó quan-nhien. Chính-phủ khi ấy có thể nói rằng bị ác-hoa (trò nêu xấu), nhưng tinh-hinh chưa nghiêm-trọng cho lắm. Đến-như khi chính-phủ phạm đến pép-luật, không tuân, theo-chủ-quyền nữa, hoặc là khi một phản-tử của chính-phủ (một người có dí vào chính-phủ) thau-tóm chính-quyền vào một tay mình, thì quoc-gia phải bị phép-dù.

Trước kia, theo xã-hội khé-uoc người người phải làm hết nghĩa-vụ công-dân minh; nay chính-phủ làm trái luật, xâm-phạm đến quyền-lợi người, thi « xã-hội khé-uoc » tự-nhiên không có giá-trị nữa. Nhândân sô này đều khai - phục-lại quyền & tự-do thiên-nhiên sô, dù có vang-theo chính-phủ di-nhà, là chí vi bị cưỡng-bi và vang-theo, chờ không phải là nghĩa-vụ của mình.

Rất lại, một xã-hội tốt bao giờ cũng gồm đủ hai đều quan-yêu này: mới là thành-lập theo « xã-hội khé-uoc »; hai là các thành-phần đều nhau-ni hành-động cho hợp với khé-uoc ấy. (Yêu-lý thuyết Dân-Uyu của Lao-Thao không ngoại vong-hai chỗ ấy vậy.)

H. T. T.

giá bán 15.000.000 — Tông cuộn 1/2 Đồng-hội — Bán buôn và bán lẻ
Thứ và giá bắc xin cáo ngà i có gút cho M. TRẦN KHẤT-TÂN Đồng-hội

Xưa có câu hát rằng:

Xem sau lắc Dần lại xem có Kinh.

Đây là câu đùa Quảng-Bình.

Còn ngon nếm ngọt có mình với ta.

Mà thật, không có điều gì ngon bằng của bà Nhật-Lê tỉnh Quảng-Kinh qui vị của trai ta, đây nêu chúng tôi đãi ruou tại Nhật-Lê mà chế tạo nước mắm rất tươi khát; theo các phuc-gioi gọi là "NƯỚC MÁM BẮC-BẮU".

Ai là giài ai là cao, ai là chè nem, ai là chè nem, ai là người nhà mua là nước mắm Bắc-Bắc vừa thơm vừa ngọt.

Các người có chén hoi

Lương-thì Sâm caoaler.

Trần-nhật-Tân thay mặt hội cả trong, ngoài.

Tôn-hai Bắc-ký: QUỐC-NHỊ 100/79 Rue des Paniers Hanoi

Huô: 100/79 Rue Gia-Long Hué.

đầu tiên, chủ quyền là cả việc hành chính nữa. Rết quâ, chính phủ chỉ là kẻ thừa-kiêm của chủ-quyền, khi nào chủ-quyền muốn phế-biến (phép bỏ) cũng được.

VI. — Tông-kết

Theo xã-hội khé-uoc, các thành-phần của xã-hội (những người hợp-lai lập thành xã-hội) ai có nghĩa-vụ và quyền-lợi rõ ràng của mình. Nếu như-iển, các phản-tử không làm hft nghĩa-vụ hoặc làm quyền mà làm đều bất-chinh, thì xã-hội khé-uoc mãi biếu-lực dì.

Những trường-hợp gay nêu biến-loan trong xã-hội đại-dè như: mới là khi mọi cá-nhan làm trái luật xã-hội tem người ấy, như người cùu-trợ chúng, và theo loi-an mà xu-iş); hay là khi hành-vi của chủ-quyền không chính-đảng, nghĩa là khi chủ-quyền giáng tay làm những việc không có «tinh-chất chung»; hay là khi chính-phủ vượt ra ngoài quyền-han của mình.

hai điều trên trong mấy bài trước đã có bàn đến. Nay xin nói về điều thứ ba.

Chính-phủ là kẻ thừa-hành của chủ-quyền, có hành-động đúng với công-ich thi mới gọi là chính-đảng. Nhưng trong chính-phủ, cái « ý chí riêng » hàng xung đột với « ý chí chung », mà chính-phủ có cái khuyễn-hướng trả-nen bắt-binh.

Thường thường, chính-quyền từ-tay các nhà chấp-chinh mà thâu hẹp vào tay một số người ít hơn: ché-dó, dân-chủ trả-nen ché-dó thi-khô, ché-dó thi-khô, sô-biển-thanh ché-dó quan-nhien. Chính-phủ khi ấy có thể nói rằng bị ác-hoa (trò nêu xấu), nhưng tinh-hinh chưa nghiêm-trọng cho lắm. Đến-như khi chính-phủ phạm đến pép-luật, không tuân, theo-chủ-quyền nữa, hoặc là khi một phản-tử của chính-phủ (một người có dí vào chính-phủ) thau-tóm chính-quyền vào một tay mình, thì quoc-gia phải bị phép-dù.

Trước kia, theo xã-hội khé-uoc người người phải làm hết nghĩa-vụ công-dân minh; nay chính-phủ làm trái luật, xâm-phạm đến quyền-lợi người, thi « xã-hội khé-uoc » tự-nhiên không có giá-trị nữa. Nhândân sô này đều khai - phục-lại quyền & tự-do thiên-nhiên sô, dù có vang-theo chính-phủ di-nhà, là chí vi bị cưỡng-bi và vang-theo, chờ không phải là nghĩa-vụ của mình.

Rất lại, một xã-hội tốt bao giờ cũng gồm đủ hai đều quan-yêu này: mới là thành-lập theo « xã-hội khé-uoc »; hai là các thành-phần đều nhau-ni hành-động cho hợp với khé-uoc ấy. (Yêu-lý thuyết Dân-Uyu của Lao-Thao không ngoại vong-hai chỗ ấy vậy.)

H. T. T.

giá bán 15.000.000 — Tông cuộn 1/2 Đồng-hội — Bán buôn và bán lẻ
Thứ và giá bắc xin cáo ngà i có gút cho M. TRẦN KHẤT-TÂN Đồng-hội

Xưa có câu hát rằng:

Xem sau lắc Dần lại xem có Kinh.

Đây là câu đùa Quảng-Bình.

Còn ngon nếm ngọt có mình với ta.

Mà thật, không có điều gì ngon bằng của bà Nhật-Lê tỉnh Quảng-Kinh qui vị của trai ta, đây nêu chúng tôi đãi ruou tại Nhật-Lê mà chế tạo nước mắm rất tươi khát; theo các phuc-gioi gọi là "NƯỚC MÁM BẮC-BẮU".

Ai là giài ai là cao, ai là chè nem, ai là chè nem, ai là người nhà mua là nước mắm Bắc-Bắc vừa thơm vừa ngọt.

Các người có chén hoi

Lương-thì Sâm caoaler.

Trần-nhật-Tân thay mặt hội cả trong, ngoài.

